

“Omul care aduce cartea”

Nu atât din pricina inadecvării reale a termenului existent pentru a numi profesiunea, cât mai degrabă din dorința de a pune în mișcare spiritele colegilor de breaslă, Jean Michel Salaün lansa, prin vară, chemarea la consultări pe chestiuni terminologice, propunând o reflecție comună asupra oportunității de a da un nume nou bibliotecarului. Reputatul cercetător și profesor propunea termenul de “arhitecar”, mai potrivit – zicea el – pentru a-l numi pe profesionistul noii epoci, în care stocarea și circulația informației abia de mai are ceva de-a face cu cartea, cu tipărițiile. Ceea ce-l seducea, se pare, la noul nume, era omofonia cu “arhitect”, pe motiv că asta îl plasează pe “fostul” bibliotecar într-o companie aleasă, a celor care clădesc comunitatea...

Deși reacțiile la propunerea lui J. M. Salaün și discuțiile generate de tema lansată pe lista bibliotecarilor francezi au făcut deliciul meu într-o vară în care aveam nevoie de expresie concentrată a spiritului, nu despre asta am ales să vorbesc aici, ci despre un fel de sub-produs al acestei discuții.

Într-unul dintre mesajele cu deja o vagă legătură cu tema în chestiune (un mesaj care avea cîmpul *Subject* de forma “Objet : canicule et archithécaires”) se încearcă o plonjare în adîncime, pentru a regăsi esența bibliotecilor și, implicit, a profesioniștilor acestora, bibliotecarii.

Ceea ce a declanșat, se pare, scrierea acestui mesaj a fost sfatul dat de autoritățile din Franța, la vremea caniculei care amenința să facă multe victime: li se sugera cetățenilor să meargă “în locuri răcoroase și primitoare, **mai ales în biblioteci**” (subl. noastră). Tonul autorului mesajului se situează undeva între revoltă (“ce, nu se gîndesc la noi decît în caz de criză?!”) și salutarea oportunității de a relua, public, discuția despre rolul social al “acestor minunate instituții în care exersăm această minunată meserie”. Fără a forța nota – sau, mă rog, fără să-mi lase mie impresia că forțeză nota! – autorul constată că bibliotecile sînt plasate în ceea ce ar fi “centrul nevralgic al supraviețuirii”. Dar, și mai important, în contextul vacarmului stîrnit de ceva timp cu privire la amenințarea ciberspațiului, el folosește momentul pentru a sublinia că bibliotecile sînt niște LOCURI, înainte de toate și că de acest adevăr – care transpare din discursul autorităților aflate în luptă cu criza – trebuie să fie tot mai conștienți și bibliotecarii, și autoritățile, și comunitățile...

De fapt, aici voiam s-ajung: iubesc provocările și-mi fac bine și abordările futuriste cu privire la evoluția (posibilă!) a profesiei de bibliotecar, și propunerile de a reflecta la găsirea unui nou termen (mai adecvat?) pentru a-l numi pe acesta, DAR mi-e imposibil să gîndesc biblioteca drept altceva decît un LOC – eventual, răcoros și necesarmente primitiv – unde ți se oferă inegalabila plăcere a contactului cu cartea.

Caniculă sau ger năpraznic, mă bucur să pot remarca, în lumea aceasta aflată în schimbare accelerată, că bibliotecile rămîn repere stabile în realizarea tradiției culturale, oriunde pe Pămînt, și că bibliotecarul rămîne – pentru încă multă vreme – “omul care aduce cartea”.

Dan S. STOICA